

Гречко Ольга Олександрівна

кандидат юридичних наук, молодший науковий співробітник

НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку

НАПрН України

ORCID: 0000-0002-7850-7296

**ПОСТАНОВКА ЗАВДАНЬ УНІФІКАЦІЇ
ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ,
ЩО РЕГУЛЮЄ ІННОВАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ**

У науковій роботі визначаються завдання уніфікації законодавства України, що регулює інноваційну діяльність, з огляду на сьогоdnішній стан інноваційного законодавства, а також з урахуванням сучасних тенденцій розвитку інноваційної сфери. Акцентується увага на необхідності включення інноваційного права як комплексної галузі права у систему права України.

Ключові слова: уніфікація законодавства, інноваційне законодавство, завдання уніфікації законодавства.

Hrechko Olha

PhD, Junior Researcher of the Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovate Development of NALS of Ukraine

ORCID: 0000-0002-7850-7296

**STATEMENT OF TASKS OF UNIFICATION
OF THE LEGISLATION OF UKRAINE,
REGULATING INNOVATIVE ACTIVITY**

The scientific work defines the tasks of unification of the legislation of Ukraine regulating innovation activity, taking into account the current state of innovation legislation, as well as taking into account current trends in the development of innovation. Emphasis is placed on the need to include innovation law as a complex branch of law in the legal system of Ukraine.

Keywords: unification of legislation, innovation legislation, tasks of unification of legislation.

Виникнення необхідності уніфікації законодавства України, що регулює інноваційну діяльність обумовлено низкою факторів позитивного та негативного характеру, які впливають на стан інноваційного законодавства: з одного боку – це стрімкий розвиток інноваційної сфери, поява нових форм правовідносин та учасників інноваційного процесу, з іншого – відсутність сприятливого правового поля інноваційної сфери.

На сучасному етапі інноваційне законодавство характеризується розгалуженістю (його норми містяться у господарському, цивільному кодексах, а також інноваційні правовідносини регулюються нормами адміністративного та фінансового права), є несистемним, дезінтегрованим та фрагментарним, має прогалини та суперечності. Нові нормативно-правові акти приймаються без попереднього системного аналізу [1, с. 173]. Таким чином, інноваційне законодавство потребує свого комплексного формування та узгодження в єдиній законодавчій системі України [2, с. 241].

Уніфікація законодавства передбачає приведення законодавчої бази до єдиної системи і структури нормативно-правових актів, створення одноманітних, ідентичних правових норм, які повністю збігаються, забезпечення змістовної однозначності правових приписів та уніфікація правової термінології, розширення кола загальних правових норм тощо [3, с. 5]. Відповідно масштабним завданням уніфікації інноваційного законодавства є встановлення повноти та системності правового регулювання суспільних відносин у сфері інноваційної діяльності.

При здійсненні ревізії та систематизації законодавства повинні бути виявлені та усунені прогалини, дублювання та суперечності між положеннями правових норм різних нормативно-правових актів. Їх зміст, а також термінологія (що є немалозначущим за сучасного стану правового регулювання) мають бути узгоджені, уніфіковані та системно викладені. У результаті роботи з систематизації інноваційного законодавства мають бути визначені та юридично оформлені структурні елементи національної інноваційної системи, врегульовані відносини, що складаються протягом та у зв'язку з її функціонуванням, із переглядом, зміною та можливою відміною правових норм, що не відповідають особливостям останніх [1, с. 174].

Слід акцентувати увагу на соціальній затребуваності законодавчого забезпечення інноваційно орієнтованих трансформацій, що створює передумови щодо необхідності правової визначеності правового регулювання інноваційних відносин. На думку деяких науковців, відшліфовування існуючих конструкцій не в змозі привести до поставленої мети, саме розробка нової ефективної системи функціонування інноваційних правовідносин і механізмів їх правового регулювання зможе активізувати інноваційні процеси [4, с. 86]. Багато вчених дотримуються думки про необхідність та особливу актуальність кодифікації інноваційного законодавства України [5, 6, 7, 8, 9, с. 101]. Оскільки назріли усі передумови до включення інноваційного права як комплексної галузі права у систему права України.

Таким чином, для досягнення мети уніфікації інноваційного законодавства слід визначити такі завдання:

- для комплексного формування інноваційного законодавства необхідно визначити структуру законодавчої бази, яка регулює інноваційну діяльність, привести законодавство до єдиної системи;
- провести ревізію існуючого інноваційного законодавства: виявити прогалини, дублювання та суперечності між положеннями правових норм різних нормативно-правових актів;
- усунути виявленні недоліки: здійснити прийняття нових нормативно-правових актів та внесення відповідних змін в існуючі, але перед цим обов'язково провести попередній системний аналіз нормативно-правового акту (нового або в який вносяться зміни);
- змістовне наповнення норм має бути узгоджено та системно викладено;
- уніфікувати понятійно-термінологічний апарат;
- здійснити узгодження інноваційного законодавства в єдиній законодавчій системі України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Атаманова Ю. Інноваційний кодекс України як форма удосконалення законодавчого забезпечення інноваційного розвитку України. *Вісник Академії правових наук України*. 1 (52). С. 172-182. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/5587/1/Atamanova_172.pdf.

2. Фрончко В. Місце інноваційного права в сучасній системі права. *Актуальні проблеми правознавства*. Випуск 4 (12). 2017. С. 241–245. URL: <http://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/235/233>.

3. Волошенюк О. В. Гармонізація та уніфікація законодавства як форми зближення правових систем. *Право і суспільство*. 2015. № 4 частина 4. С. 3–7. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2015/4_2015/part_4/3.pdf.

4. Сімсон О. Інноваційне право як запорука сталого інноваційного розвитку. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2010. № 4/2010. С. 81–86. URL: http://www.ndiiv.org.ua/Files2/2010_4/simson.pdf.

5. Петришин О. В. Привітальне слово Пертишина О. В. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері*: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 14 червня 2011 р. X. : «ФІНН», 2011. URL: [https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2012/03/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97](https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2012/03/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97%C2%AC-2011.pdf?nameToSave=%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97).

6. Задихайло Д. В. Проект Інноваційного кодексу в контексті інноваційної політики держави. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері*: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 14 червня 2011 р. X. : «ФІНН», 2011.

7. Атаманова Ю. Є. Концептуальні підходи до систематизації інноваційного законодавства та розроблення проекту Інноваційного кодексу України. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері*: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 14 червня 2011 р. X. : «ФІНН», 2011.

8. Сфремова К. В. Загальні засади державного регулювання функціонування національної інноваційної системи. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері*: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 14 червня 2011 р. X. : «ФІНН», 2011.

9. Юшко А. М. Законодавче забезпечення інноваційного розвитку українського суспільства. *Концептуальні засади становлення інноваційного суспільства в Україні* : монографія / за ред. Ю. Є. Атаманової, Г. П. Клімової. Харків : Право, 2015. Гл. 1.3, С. 69–102.

REFERENCES

1. Atamanova Yu. Innovatsiinyi kodeks Ukrainy yak forma udoskonalennia zakonodavchoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku Ukrainy. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy - Bulletin of the Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 1 (52), 172–182. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/5587/1/Atamanova_172.pdf [in Ukrainian].

2. Fronchko V. (2017). Mistse innovatsiinoho prava v suchasni systemi prava. *Aktualni problemy pravoznavstva – Current problems of jurisprudence*, issue 4 (12), 241–245. URL: <http://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/235/233> [in Ukrainian].

3. Volosheniuk O. V. (2015). Harmonizatsiia ta unifikatsiia zakonodavstva yak formy zblyzhennia pravovykh system. *Pravo i suspilstvo – Law and society*, 4 part 4, 3–7. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2015/4_2015/part_4/3.pdf [in Ukrainian].

4. Simson O. (2010). Innovatsiine pravo yak zaporuka staloho innovatsiinoho rozvytku. *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti – Theory and practice of intellectual property*, 4/2010, 81–86. URL: http://www.ndiiv.org.ua/Files2/2010_4/simson.pdf [in Ukrainian].

5. Petryshyn O. V. (2011). Pryvitalne slovo Pertyshyna O. V. *Proekt Innovatsiinoho kodeksu Ukrainy yak novyi etap rozvytku normotvorennia v innovatsiinii sferi: materialy nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 14 chervnia 2011 r.) – Draft Innovation Code of Ukraine as a new stage in the development of rule-making in the innovation sphere: materials of the scientific-practical conference*, Kharkiv: «FINN». URL: <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2012/03/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97%C2%AC-2011.pdf?nameToSave=%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97> [in Ukrainian].

6. Zadykhailo D. V. (2011). Proekt Innovatsiinoho kodeksu v konteksti innovatsiinoi polityky derzhavy. *Proekt Innovatsiinoho kodeksu Ukrainy yak novyi etap rozvytku normotvorennia v innovatsiinii sferi: materialy nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 14 chervnia 2011 r.) – Draft Innovation Code of Ukraine as a new stage in the development of rule-making in the innovation sphere: materials of the scientific-practical conference*, Kharkiv: «FINN» [in Ukrainian].

7. Atamanova Yu. Ye. (2011). Kontseptualni pidkhody do systematyzatsii innovatsiinoho zakonodavstva ta rozroblennia proektu Innovatsiinoho kodeksu

України. *Proekt Innovatsiinoho kodeksu Ukrainy yak novyi etap rozvytku normotvorennia v innovatsiinii sferi: materialy nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 14 chervnia 2011 r.) – Draft Innovation Code of Ukraine as a new stage in the development of rule-making in the innovation sphere: materials of the scientific-practical conference*, Kharkiv: «FINN» [in Ukrainian].

8. Yefremova K. V. (2011). Zahalni zasady derzhavnoho rehuliuвання funktsionuvannia natsionalnoi innovatsiinnoi systemy. *Proekt Innovatsiinoho kodeksu Ukrainy yak novyi etap rozvytku normotvorennia v innovatsiinii sferi: materialy nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 14 chervnia 2011 r.) – Draft Innovation Code of Ukraine as a new stage in the development of rule-making in the innovation sphere: materials of the scientific-practical conference*, Kharkiv: «FINN» [in Ukrainian].

9. Yushko A. M. (2015). Zakonodavche zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku ukraïnskoho suspilstva. *Kontseptualni zasady stanovlennia innovatsiinoho suspilstva v Ukraini – Conceptual bases of formation of innovative society in Ukraine*, Yu. Ye. Atamanova, H. P. Klimova (Eds.). Kharkiv: Pravo, ch. 1.3, 69–102 [in Ukrainian].

Єфремова Катерина Вікторівна

*кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,
заступник директора з наукової роботи
НДІ правового забезпечення
інноваційного розвитку НАПрН України
ORCID: 0000-0002-1917-9691*

ПРАВОВІ ВИКЛИКИ ІНДУСТРІЇ 4.0

Публікація присвячена правовим питанням, з якими стикнуться суб'єкти господарювання, впроваджуючи програму Індустрія 4.0. Серед основних напрямків, на які впливатиме впровадження принципів цифрових трансформацій Індустрії 4.0, авторка виділяє такі: відповідальність (договірна відповідальність та розподіл ризиків, порядок притягнення до відповідальності); захист даних та ІТ-безпека (порядок міжнародної передачі даних); питання щодо захисту прав інтелектуальної власності; прогалини трудового законодавства (дистанційна робота).